

Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko sè sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Jan. Jurančič: Umetno satovje. — Fran Rovski: Razgled po slovanskem čebelarskem svetu. — Fr Rojina: O naprednem čebelarstvu. — Ant. Lapajne: O legi čebelnjaka. — Raznoterosti. — Inserat.

Umetno satovje.

III. Kje se umetno satovje dobi?

Dandanes imamo že veliko število tvrdk in trgujočih čebelarjev, ki prodajajo umetno satovje. Navadno stane od 2 glđ. do 2 glđ. 50 kr. 1 kg. Bilo bi to že dobro, ko bi ne bilo pri tem, kakor pri večini trgovskih snovi, da niso pristne, čiste. Večina umetnega satovja, ki se izdeljuje v tovarnah je pomešano s cerezinom, stearinom, zemeljsko smolo in drugimi cenejimi tvarinami. Taki sati se po tem, ko jih čebele v panju ogrejejo, tako natezajo, da postanejo celice jako podolgaste, ter jih čebele ne marajo. Tudi se taki sati spodnjega satnikovega dela dotikajo, ter se morajo skriviti, ker jim za daljše natezanje manjka prostora. G. Schulz, ki je storil nekđaj največ, da je dosegel umetni sat današnjo dovršenost ter se je vpeljal v občno rabo, vendar je on storil že tudi mnogo škode s tem, da je spridil in pomešal vosek vsem onim čebelarjem, ki so pri njem naročevali satovje. Njegovo satovje obstoji namreč le iz 25 % voska, ostali del so pa tuje primesi.*) Da bi se mi Slovenci takim sleparijam izognili, bilo bi priporočati, da bi naše domače tvrdke, koje imamo na Kranjskem menda tri, skrbele za izdelovanje satja iz čistega, čebelnega voska. Bodi Vam ta stvar na

*) V št. 4. našega lista je pisano 75 % voska, kar je pomota; ne vem, ali moja ali tiskovna. Pis. — V rokopisu je 75 %. Ured.

srcu in pripoznajte, da ni vse enako, vosek ali kaka si bodi mešanica. Zakaj pa niso ljudem bakrene žepne ure ravno tako ljube, kakor zlate? — Pri satovju pa ni v poštev jemati samo vrednosti tvarine, temveč tudi v korist, ker pravi voščeni sati so čebelam ljubši in svojo obliko vztrajno obdržijo. Posebno na Kranjskem dalo bi se popolno jamstvo za pristnost voska tudi pri večjih tvrdkah prav dobro izpeljati; tudi pri tistih, ki nimajo dovolj lastno pridelanega voska. Tam imate namreč čebelne semnje, kjer kupujejo kupci žive panje. Tu se lahko vidi, kaj se kupi. V panju z nepremakljivim izdelkom je gotovo pravi, čebelni vosek, ker slabo bi se splačalo devati v take panje umetno satovje. Pri nas je to težje, ker čebelar jeseni panje sam podere, satje in med zmečka v kako posodo ter tako proda. Pri tem bi se že lažje prigodilo, da bi kdo tudi kaj nepristnega satovja zraven pomečkal. Opozorujem Vas tedaj trgujoči čebelarji, delajte satovje iz pristnega voska, da se Vam ne bo treba bati, da Vam pridemo v slepariji na sled; kajti skrbeli bomo, da se dobi kak kemik, ki bode iz ljubezni do dobre stvari vse v čebelarstvo stroko spadajoče sumljive tvarine za majhno odškodnino preiskal. Kdor mora naročiti umetno satovje, priporočam trdko: Mih. Ambrožič, Mojstrana, Kranjsko.

Najbolje stori vsak čebelar, da si izdeljuje potrebno satovje sam. Akoravno se dobi pri čebeloreji s premakljivim izdelkom manj voska, nego pri oni s starimi panji, vendar vem iz lastne skušnje, da lahko vsak toliko voska dobi, kolikor ga za umetno satovje potrebuje. Delam že kakih 10 let za svojo potrebo umetno satovje sam, pa nisem bil še za vosek v zadregi. Več sem umetnega satovja prodal, nego voska kupil. Semtertje se dobi od kakega čebelarja, koji nima premakljivega satovja, take robe dovolj, ki se v vosek prekuha. Na domačem stališču se večkrat v teku leta dobi tudi mnogo satnih, oziroma voščenih odpadkov. Že pomladi o prvem izletu, ko se panji snažijo, naj se ta na dnu ležeči drob ne odvrže, temveč skrbno nabira in spravi, ker to je večinoma vosek, kajti to so medeni pokrovci, ki so jih čebele v teku zime razgrizle in na dno pometale. Za tem prvim pomladnim opravilom se odstranijo zelo plesnivi in skrivljeni, nepravilno izdelani in trotovi sati, kolikor se jih jeseni ni moglo odvzeti; vse to se shrani in skuha za vosek. Po tem še v teku leta pride vedno kakih voščenih koscev; ko namreč začnejo mladi roji satovje zidati, delajo nekateri tudi trotove celice, kar se odreže in shrani. Jeseni pri odjemanju in izmetavanju medu se dobi zopet mnogo voska iz medenih pokrovcev, koji se morajo odrezavati. predno se more med iz sata dobiti. Sedaj se zopet skrivljeno in trotovo satovje, kar se ga lahko doseže odstrani. Stari sati pa, ki so lepo ravni in pravilno izdelani, se nikar naj ne vlomijo, temveč, ko so že tako črni, da se proti solncu nič skozi nje ne blišči, naj se jim na obeh straneh ostrizejo (obrežejo) celice do srednje stene; čebele jih po tem zopet popolno izdelajo, kakor umetne sate. Na ta način se star izdelek najboljše obnovi.

Tako tedaj, dragi čebelar, skušal sem Ti dokazati, da je zmožen čebelorejec pridelati toliko voska, kar ga za izdelovanje umetnega satovja potrebuje. Ako imaš malo število panjev, pridelaj manj voska, pa potrebuješ

tudi manj satovja; če imaš pa veliko čebelno stališče, potrebuješ več satovja, pa pridelaj tudi več voska. Saj morda nimaš tako neumnih čebel, da bi ne znale voska pridelovati.

Zdaj si pa pogovorimo, kako se umetno satovje dela. Omenil sem že, da je k temu taka priprava, ki obstoji iz dveh kositarnih plošč in jo imenujemo: satna stiskalnica; nemško: Kunstwaben-Handpresse. Dobi se pri: Bernh. Ritsche, Galvanopl. Anst. in Biberach, Baden (Deutschland). Stane kakih 10—12 gld. s poštnino in cestnino vred za naše razmere; cena se ravna namreč po ploskovni meri. Kdor si jo naroči, naj naznani natančno mero, kako velike sate potrebuje; naroči naj se: Kunstwaben-Handpresse mit Lösrand. To je namreč novejša in boljša oblika, cena je pa skoraj enaka. Pomniti je posebno, da mora biti umetni sat na širokost 2 cm, na visokost pa 1 cm manjši, nego je notranja mera satnikova. Ko je namreč sat pritrjen z zgornjim robom na satnik, mora imeti ob vsaki strani, kakor tudi spodaj po 1 cm prostora, ker se vsled gorkote v panju nekoliko raztegne.

Ko nameravamo delati umetno satovje, položimo satno stiskalnico pred se na majhno mizo na štirikrat vkup zložen, moker prt ali obrisač. Miza naj stoji na levi strani štedilnega ognjišča ali železne peči, koja naj bo urejena za kuhanje na vrhni plošči (s cilindri), kakor štedilno ognjišče (Spaarherd). Namesto tega se zamore rabiti tudi kaka večja špiritova ali petrolejeva kuhalna priprava. Na ognjišče, oziroma peč postavimo vosek v železnem loncu, ki naj drži najmanj 1 l. V lonec pride še zajemalnica, katera mora biti tolika, da zajme nekoliko več voska, kakor ga treba za en sat, t. j. blizo $\frac{1}{4}$ l. Na desni strani satne stiskalnice na mizi pripravimo skledico z medeno vodo; k temu vzame se sledeče razmerje: Ako je med gost ali celo trd (kristaliziran), prilije se polovica vode, t. j. na 1 kg medu 1 l vode; če je pa med bolj redek, mehko tekoč, se pa prilije na 1 kg medu $\frac{3}{4}$ l vode. V to skledico z vodo denimo še ščet ali krtačo iz finega, trdega ščetinja. Naposled postavimo si še na levo stran tik mize posodo z mrzlo vodo. Ta posoda naj bo tako velika, da se zamore satna stiskalnica djati v vodo; pa le samo kaka 2 cm globoko, ne celo pod vodo. Ako ni posoda z vodo tako velika, da bi satna stiskalnica na njenem robu s svojimi štirimi vogli obtičala, se lahko pomaga s tem, da se naloži v vodo opeke. Vode se pa potem toliko nalije, da stoji 2—4 cm nad opeko. Zdaj imamo k delu vse pripravljeno, manjka nam še kakega starega, topega, ne ostrega noža, s kojim bomo sate obrezovali; tega si položimo na desni strani na mizo.

Ako smo si prej zakurili, da je do sedaj vosek raztopljen, prične se delo. Na levi strani stiskalnice na mizi morali smo si še prihraniti prostor, kam bomo devali sate. Ko je vosek raztopljen, vzamemo zgornjo ploščo stiskalnice v levo roko, z desno namočimo ščet v medeno vodo ter nadrgamo (krtačimo) trdno, najprej zgornjo ploščo, in potem ravno tako spodnjo, ko smo si za to ščet znova namočili. Na to postavimo zgornjo ploščo v tečaj, jo primemo z levo roko, z desno pa zgrabimo voska ter ga vlijemo pri zadnjem koncu na desni strani naglo v spodnjo ploščo, zgornjo pa prav

hitro zapremo. Med tem, ko smo z levo roko stiskalnico zaprli in trdno pritisnili, denemo zajemalnico v lonec. Zdaj primemo stiskalnico ob straneh z obema rokama ter odlijemo ostali tekoči vosek (in sicer na desnem voglu, ki je obrnjen proti nam) nazaj v lonec. Stiskalnico položimo zdaj za nekaj trenutkov v mrzlo vodo, potem jo denemo pred se na mizo zopet na oni moker prt, jo odpremo od zadnje strani polagoma, položimo zgornjo ploščo (na koji se mora vselej sat držati, ako gre delo dobro) na odprto levo roko, z desno pa odrežemo voščene krajece tik plošče na vseh straneh. Na to od lupimo sat na enem voglu, ter ga previdno potegnemo od plošče in položimo na levo stran na mizo.

Zdaj se začne z nova; najprej obe plošči trdno nadrgamo z medeno vodo, potem vlijemo voska itd. kakor prej. Stiskalnica se mora z medeno vodo nadrgati zato, da se sati radi odločijo. Prvič se mora bolj namočiti in nadrgati, ker je še stiskalnica suha; potem se pa nekoliko manj namaka, ker se sicer celični nastavki slabo ali celo ne poznajo. Po večkratnem ponavljanju se človek že privadi in tako izvežba, da gre delo dobro in urno naprej. Ako se prijemlje sat spodnje plošče, je znamenje, da se mora nekoliko bolj namakati; tudi poševni kraji na spodnji plošči naj se nadrgajo. Med tem časom pa, ko je stiskalnica položena v vodo, se opravljajo taka opravila, ki so potrebna, da delo ne prestane; enkrat se pridene voska v lonec, drugokrat se kurilo obnovi itd. Vosek naj bo vedno tako gorak, da je blizu vrenja; vendar vreti ne sme. Tudi naj se pazi, da ne izkipi, ker vosek silno rad „prek gre“. Natančneje popisovati izdelovanje satovja, mislim, bilo bi nepotrebno, ker istotako dobi obširen rabilen navod vsak, ki si naroči pri zgoraj omenjeni tvrdki satno stiskalnico.

Omeniti hočemo še tukaj, da so nekaterniki skušali za namakanje stiskalnih plošč namesto medene vode rabiti druge tvarine, kakor: primes špirlita, kravje mleko, milnico (žajfnico) in ne vem še, kakšno kalužo. Zakaj to? Ali ni najbolj naravno in čebelam med in voda, kar same rabijo za živež? Ali je on, ki je prvi delal te poskuse, hotel svojo grdo, umazano lakomno nevoščljivost oprati z milnico, ker ni privoščil čebelam te kapljice medu? Kdor nima toliko medu, kar ga rabi za umetno satovje, ta tudi satovja ne potrebuje. Pripeti se že izjemno, da človek res nima toliko medu, ravno ko bi ga potreboval. V tem slučaju naj se vzame sladkor; k temu vzame se še manj vode in je delo tudi težavniše, nego z medeno vodo.

Razgled po slovanskem čebelarskem svetu.

(Podaja Fran Rovski.)

Z ozirom na ugodne krajevne razmere se v karpatskih deželah, kjer prebivajo zlasti Poljaki mnogo premalo čebelari, tu pa tam se kje v gorskem zakotju vendar najde „čebelar“, ki podedovavši po pradedu izvotljen štor, pokropi njegove krilate prebivalke na sv. večer z blagoslovljeno vodo, o veliki noči žrelce odrgne s česnovo glavico, o čebelnem življenju se mu pa niti ne sanja. — Toda kaj bi govorili nemilo o čebelarskih razmerah v

Galiciji, vsaj tudi mnogo naš tako imenovani „čebelar“ še prekosi svoje, drugotne sosede v — nevednosti. Le žal, da ravno nobeden takih ne bo dobil tega lista v roke, ker je že preučen, da bi se dal še od drugih poučevati!“ — Kar je pa bolj naprednega čebelarskega sveta poljskega, je združen v „Osrednji zedinjeni družbi gališki za povzdigo vrtnarstva in čebelarstva“ s sedežem v Lvovu. V predsedništvu so zlasti zaslužni čebelarji: Z Dembrovski, Dr. Ciesielski in L. Lachowski. Družba ima čez 30 krajnih podružnic in izdaja časopis „Bartnik postęporoy“ ali „Napredni čebelar“. Često prireja potovalna predavanja iz čebelarstva in vrtnarstva. Dr. Ciesielski, neutrudni urednik družbenega glasila si je pridobil že mnogo zaslug za poljsko čebelarstvo s poučevanjem in širjenjem razdeljivega „Slovanskega“ panja. Ta panj rabijo od 75. leta sem duhovniki, učitelji, premožnejši kmetovalci in sploh umni čebelarji; je pa stojak z jednim samim nadstropjem. Meri v svitlo 24 *cm* = širine, 64 *cm* = višine, in 41 *cm* = globine, višina okvirčka znaša, odštevši gorenjo in dolenjo ločko 48 *cm*, širina s stranskima ločkama vred 227 *cm*. Žrelce je na širji strani panja 25 — 30 *cm* pod stropom; delo je mrzlo. Ker pri tem panju ni posebnega medišča (škatlje) se ob času dobre paše razdeli prostor s kraljičino mrežico v 2 dela — v prvem, kjer je matica so trije okvirci, v drugem 7, skupaj 10. Žrelo je tudi napravljeno na takem mestu, da je mrežica ravno na dva dela razdeljuje.

V mnogih krajih na Poljskem pride k čebelarjem v svate neljub gost, stric kosmatin, ki ga radi njegove sladkomednosti celó zmerjamo za „medjeda“. Varjejo se ga v tem, da pritrdijo panjove na tako mesto na drevesu, kamor sladkogobec ne more.

Cena medu je različna; prodaja se po kakovosti in bogastvu pridelka po 20, 24 do 30 gld. — Mnogi pa, mesto med proč vreči za brezčenje, izdelujejo iz njega medena vina in sadna medena vina, ki so bila starim Slovanom najljubša pijača in ki naj bi tudi v sedanjih težkih časih izpodrinila nesrečno žganjico in ponarejena tujezemski vina. Medica se prodaja po 40, 50 do 60 kr. liter; žal, da ima tudi tu nesrečni Juda svoj krivi nos, ki kupi najslabši med, iz njega zvari nekako „gnojnico“ (lepši izraz bi se ne vjemal z resnico), katero zabeli z raznimi škodljivimi primesi, tako blago prodaja po 8 do 25 kr. ter dela močno škodo pravim izdelkom, zdravi medicini.

Število panjev je v zadnjih čebeli neprijaznih letih precej palo. Dočim je štela Galicija leta 1880 — 295.686 uljev, je palo to število leta 1890. na 261.047 panjev. Kako daleč pripravi nekaj slabih letin nespametnega čebelarja začetnika, kaže ta-le zgled: Neki navdušenec si napravi takoj v začetku čebeloreje 200 čebelstev (panjev z živimi čebelami); razume se, da si je nabavil tudi izvrstno medmetalnico. Izmetal je pa tako izvrstno, da je izzimil od celega čebelnjaka en cel panj! Torej hitimo počasi!

O naprednem čebelarstvu.

(Priobčuje Fr. Rojina.)

VII.

Na binško nedeljo dospel sem v Ossmannstedt, neznatno luteransko vas, a je znamenita radi tega, ker se nahaja v parku poleg neke male

graščine grob jednega izmed tako zvanih klasičnih nemških pesnikov, Wielanda, s prelepim mramornim spomenikom. Znamenitejša pa je ta vas radi tega, ker službuje tu župnik Gerstung, učenjak-čebelar, kakoršnih je svet še malo ali nič premogel. Od tu je poslal ta slavni mož pred kakimi desetimi leti svojo prvo čebelarско knjigo med svet, katera je obrnila pozornost in zanimanje nasé, a pouzročila tudi veliko vznemirjenje me čebelarji. O Gerstungovih načelih, o katerih hočemo s časom obširneje govoriti, so bili čebelarji raznega mnenja. Na čelu Gerstungovih nasprotnikov je bil Dzierzon, oče nemške normalne mere, ki nikakor ni mogel prepustiti, da bi se drznil kdo o njegovih nazorih in normalni meri drugače misliti ali celó trditi, da v njegovi teoriji in praksi marsikaj ni povsem pravo. Dzierzon je svoje ideje zastopal z največjim uspehom pol stoletja in ima za čebelarstvo neminljivih zaslug, zatorej ni mogel na večer svojega življenja mirno gledati, da poskuša Gerstung, proti njemu še mladeuic, na njegovi meri popravljati, ter stopiti sè svojo teorijo med svet. Kot levinja svoje mladiče, tako je branil Dzierzon delo svojega uma, in Gerstungu se je le čuditi, da je imel toliko poguma, stopiti temu velikanu in vsem njegovim, več ali manj slovečim pristašem, nasproti. Da pa je tudi Gerstung duševni velikan in ženij, pokazal in dokazal je sè svojimi bistrournimi in prepričevalnimi spisi, vsled katerih je pristopilo veliko njegovih največjih nasprotnikov v njegov tabor. Število njegovih somišljenikov se množi kot spomladi mlade čebelice v dobrem in zdravem plemenjaku; dvomiti ni, da se mu prej ali slej pridružijo tudi ostali nasprotniki, katerim je v resnici le za splošno dobro stvar in ne za osebnosti. Mogoče, da se bo o čebelarstvu moglo kdaj reči: jeden hlev in jeden pastir.

Odloživši svojo prtljago, mi je bila prva pot, se predstaviti in pokloniti svojemu bodočemu učitelju in mojstru Gerstungu, katerega sem našel, kar je čisto naravno, pri njegovih čebelah. Sprejel me je tako ljubeznjivo, kot more le oče svojega sina, ki pride iz tujine domov, sprejeti. Blag je ta gospod, zelo blag, pa radoveden tudi. Vse je hotel vedeti: kako čebelarijo Kranjci, ki imajo toli izborna pleme čebel, kaka paša je pri nas, kako podnebje, kako je društveno gibanje, in na sto drugih vprašanj sem mu moral odgovarjati. Pregledala sva tudi njegove čebelnjake in tu je bila vrsta na meni, da mi je pojasnjeval marsikaj, kar mi je bilo povsem novo. Pogovarjala sva se o samem čebelarstvu pozno v noč, in še v sanjah sem čebelaril, da sem bil ves potèn, ker resnici na ljubo moram priznati, da takrat njegovih razmotrivanj še nisem popolnoma umel, in mi je kar mrgolelo v glavi, ko sem poslušal tega velenčenega moža; šele pri poznejših sistematičnih in lahko umljivih predavanjih se mi je popolnoma zjasnilo.

Na binkoštni ponedeljek dospeli so z raznimi vlaki polagoma še drugi udeleženci čebelarškega tečaja iz vseh strani prostrane Nemčije, ter dva Čeha in jeden Zalesjanec. Pravijo, da so pravi čebelarji navadno dobri ljudje. Sebično bi bilo, da bi kot čebelar hotel to trditi, vendar, naj bo že to slučaj ali ne, takoj prvi večer in potem sleherni, kar smo bili v tečaju skupaj, je bila družba tako prisrčna in zabavna, kot more biti le v sredi najboljših, jednakočutečih, četudi po narodnosti in veri različnih ljudi.

0 legi čebelnjaka.

Kadar si postavljamo nov dom, vselej si popred njega bodočo lego pregledamo ter vsestransko preudarimo, kaj nam bode prijalo, kaj ovire delalo in vsak si te po mogočnosti vže naprej odstraniti potruđi. Jednak instinkt imajo tudi čebele. Predno roj izleti, pregledale so posebne čebelice — „Spurrbienen“ imenujejo jih nemški čebelarji — vso bližnjo in daljno okolico, posebno kraje v drevesnih duplih, votlih zidovjih itd. in tja se potem roj v divjem stanu stalno naseli. Od bolj ali manj srečno izbrane lege zavisi potem njih nadaljno razvijanje in usoda. Neko posebnost opazimo pri tem izbiranju vsikdar in ta je: kraj, kamor se je roj stalno vsedel, bil je v zatišji vsaj takrat, ko so ga čebele pred usedanjem roja opazovale, in nekoliko dnij po naselitvi roja. In ako je roj kmalu spoznal, da se je v legi varal, da mu v tem ali onem oziru ne ugaja, pobegne iz svojega prvotnega bivališča in si poišče družega, najraje v gozdih, kjer je najbolj pred vetrovnimi uplivi zavarovan.

Čebelar, kateri na novo postavlja čebelnjak, mora se po tej naravi čebel ravnati, ako hoče, da bode s pridom, z veseljem in z uspehom čebelaril. V tej zadevi veljajo sledeča pravila:

1.) Čebelnjak postavi po mogočnosti blizu doma v zatišji, obvaruj ga pred hudimi vetrovi posebno pred burjo in pred prepihom.

O tem pravilu pravi Berlepš v svoji knjigi „Die Biene und ihre Zucht in Gegenden ohne Spätsommer, ohne Tracht“ tako-le:

Pred vsem poišči si pred postavljanjem čebelnjaka brezveterni prostorček, kajti izkušnja uči, da je čebelam neizmerno škodljivo, če njih stanovanja močen veter zadeva. Posebno v spomladi pogine na veternih prostorih nebroj čebel, in če so panji v zavarovanih legah že za rojenje pripravljani, so v vetrovom izpostavljenih legah še prav slabotni. V panj se vračujoče, posebno težko obložene čebele so zelo trudne, ko pridejo v bližino čebelnjaka, tudi se bojijo, da ne bi zašle v tuje panje, zato ostanejo predno v panj zlete, nekoliko časa posebno pri odličnem vremenu, pred čebelnjakom, kaj lahko jih tedaj veter odnese ali na mrzla tla vrže, kjer otrpnejo in poginejo. Vsega tega ni se bati v zatišnih legah.

Pa ne samo spomladi ampak tudi v vsakem drugem letnem času je vetrovna lega čebelam škodljiva. Kako lahko marsikatera matica pri prašenji vsled vetra svoj panj zgreši, v sosednega pride, kjer jo umorijo.

Še hujši in škodljivejši kot hud veter je čebelam prepih, kateri se na nekaterih krogih tudi pri mirnem vremenu čuti in sicer prav na lahko. Na take kraje ne postavljaj čebelnjaka, nikdar ti ne bodo čebele uspevale, vedno bodeš užival le sramoto in vse prizadevanje ti ne bode dobrega uspeha rodilo. Namesto koristi imel bodeš škodo, namesto zabave sitnosti in težave, ter le prekmalu bodeš zgubil vse veselje do čebeloreje. Prostori na prepihu niso prav nič za lego čebelnjaka pripravi. Na katerih krajih pa je prepih? Lahka sapica, katera v poletnem času pri prav mirnem vremenu pihlja in katero se čuti in ki nam prav dobro dé, ako smo vroči in potem mirno,

sapo nasé držé, stojimo; ta je tista nevarna sapa, ki takorekoč čebele zavratno zastrupljenje.

Tako pové ta strokovnjak in prav ima, kajti prav lahko razumno je, da težko obložena čebela, ki se morda vže pol ure z vetrom bojuje in ko je srečno blizu doma dospela, pa jo veter ali odnese ali pa na mrzla tla vrže. Da preprih tudi mladi zalegi škoduje, to vé vsak količkaj razumen čebelar.

2.) Čebeljnaka ne postavljaj preblizu cest, velikih vodâ kakor jezer, rek, ribnikov itd., ne preblizu kovačnic, tovarn, ne zadej za velika poslopja, da bi se morale čebele čez poslopja vzdigovati.

Prevelika bližina cest pouzročuje posebno v zimskem času, da so čebele nemirne v zimskem počitku, da več médu pojedó in raji dobivajo grízo. Ravno to velja v kovačnicah in tovarnah. Ako se nahajajo preblizu velikih voda, jih veliko potone, posebno ob nevihtah, hudih vetrovih itd.

3.) Čebeljnaka ne postavljaj preblizu smrdljivih in vlažnih prostorov; tudi tu se ne bodo čebele dobro sponašale.

Še se nahajajo druge manj važne točke, na katere se je treba pri postavljanji in izbiranji lege čebeljnaka ozirati, ki pa so bolj krajevnege pomena, vendar že navedene točke naj zadostujejo za resnično trditev, da je od lege čebeljnaka prihodnja usoda čebel in njih razvijanje v prvi vrsti odvisna. Že marsikateri začetenik, ki se ni oziral na pravo lego čebeljnaka, je po žalostnih izkušnjah moral čebelorejo opustiti. In da bi se marsikateri nov začetenik obvaroval pred to nesrečo, ter da bi kak čebelar lego svojega čebeljnaka zboljšal, zato so bile te vrstice spisane. Ant. Lapajne.

Raznoterosti.

Redek slučaj pripetil se je čebelarju Matiju Polaku iz Broda v Bohinjski dolini. Ko mu je namreč drujec izrojil in se komaj vsedel, je takoj potem iz istega panja trekovec izrojil. J. R.

Prvi češki čebelarski zavod

Vaclava Švarca v Kolči

(pošta in postaja proge Praško-Duchcovska Koleč, Češko.)

Priporoča česke normalne dvo- in trinadstropne ulje, Dzierzonov dvojček, ameriški ulj Langstrothov, češki ulj „Kapucin“, slamnati valjar z nastavkom, metalnice za dva in štiri okvirčke, topilnike za vosek, valjaste in kovinske stroje za izdelovanje umetnih medsten, medstene, čebelarske kape in druge čebelarske potrebščine. — Žive čebele pošilja domače, kranjske, slavonske, laške in stepne. Med in vosek. Koledarje češko-slovanskih čebelarjev za l. 1894 do l. 1898, samozaložba. Čebelarske liste in spise.

Cenik zastoj in franko. — Izvoz v dežele slovanske.

☛ Lastno izdelovanje. ☛